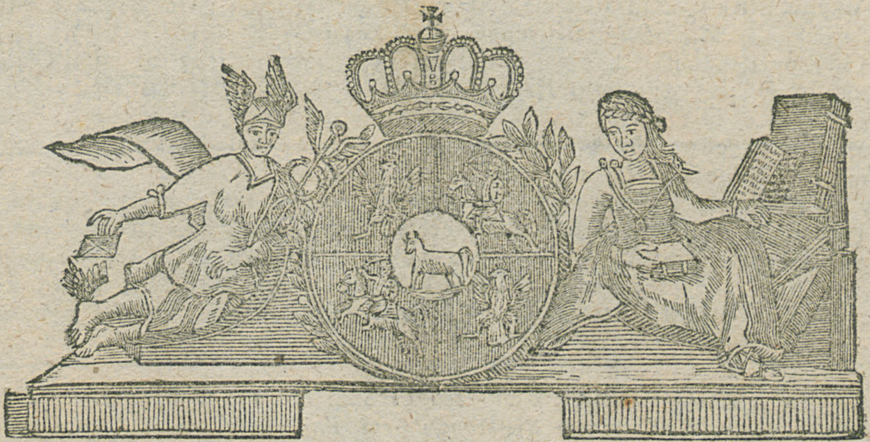
N^ro^ 97.

AZETA WARSZAWSKA.

WE SRZODĘ, *Dnia* 4 *Grudnia* ROKU 1793.

WIADOMOSCI KRAIOWE.

LITWA.
POWIAT GRODZIENSKI.

Z Grodnu Seſsya Seymowa dnia 23. *Listop: w Sobotę.*

Po zadecydowaniu Formy Rządu już w poźną nocy porę, wniesiona i w Prawo zamieniona została Instrukcyą dla Kommiſsarzow do Demarkacyi z Dworami Petersburskim i Berlińskim wyznaczonych. Potym nastąpiła przysięga dla Ministrow, daley wyznaczenie pewney Summy na przeprowadzenie Departamentu intereſsow Zagranicznych do Warſzawy. Nastąpiła potym Nominacya przez Króla Jmci Oſob do wſzystkich Magistratur Rządowych; z tych do Rady Nieuſtaiącey wyznaczeni, wykonali przysięgę i Konfeder: Grodzieńska rozwiązaną została. Po czym nastąpiło oświadczenie przez JW. Marſzałka Seymowego pożegnania J. K. Mci, co i Krol Jmć wzaiemnie oświadczył; i tak Seſsya ostatnia i Seym zakończył się o godzinie 9tey ranney w Niedzielę.

Prawa na dawnieyszych Sessyach zapadłe następuią.

Wypis z Ksiąg Ziemieńskich Pttu Grodz: R. 1793. Mca Listop: dnia 9.

Zaświadczenie czynnościom Rady Nieustaiącey.

Gdy przed Nami Skonfederowanemi Rzeczypospolitey Stanami, z pilnego Examinowania czynności Rady przy Boku Naszym Nieustaiącey, od Ru 1786. dowodnie iest okazano, iż taż powołaniu swemu obowiązkom, exekucyi Prawa, pilnie, chwalebnie, y zupełnie dogadzała: władzy y powinności, w czynnościach sobie przepisanych, nieprzestąpiła; w Interessach tak Krajowych, jako y Zagranicznych; dobro powszechne zawsze na czele miała: przeto daiemy za zgodą Zgromadzonych Skonfederowanych Rzeczypospolitey Stanow, zasłużone sprawiedliwie WW. y UUr: Konsyliarom też Radę składaiącym, zaświadczenie, iż dopełnili tego, co nieskazitelna wierność Oyczyznie, życzliwość, y dobre Obywatelstwo po nich wyciągało, oświadczywszy zaś wdzięczność za podięte prace, y względy należyte, toż zaświadczenie dla pamięci w zbiorze Praw Naszych umieszczamy.

Wypis z Ksiąg Ziemieńskich Pttu Grodz: R. 1793. Mca Listop: d. 9.

Zalecenie Sprzedaży koni Parkowych.

Ponieważ konie w Warszawie znayduiące się, nie będąc w tym czasie potrzebne, kosztu tylko na nieużyteczne utrzymanie swoie są przyczyną; przeto zalecamy W. Regimentarzowi Generalnemu Woyska Koronnego, ażeby te konie jak naydogodnieyszym dla całości Skarbu Rzeczypospolitey sposobem sprzedane były.

Wypis z Ksiąg Ziemiańskich Pttu Grodz: R. 1793. Mca Listop: dnia 9.

Składanie Examinow przy własnych Magistraturach.

My Król wraz z Stanami Skonfederowanemi, Examina wszelkie przez Deputacye działane, y ich Tabelle, iako wszystkie szczegóły w sobie zawieraiące, przy każdey właściwych examinow Magistraturze odtąd zostawiać przepisuiemy. Następne zaś Deputacye examinuiące, dla pewnieyszey swey informacyi, że od przeyrzenia poprzednich examinow, tak właśnie, iak rachunki od Remanentów swe examina zaczynać będą, na zawsze deklaruiemy.

Kopia Littu JO. Xcia Sułkowskiego Kanclerza W. K. do Ludu Miasta Warsz:

Nobiles ac spectabili Viri!

List Szll: WMPanow dnia 16go tego mca do mnie pisany wraz z przyłączonemi papierami, które przez ręce Imć Delegowanych od Miasta Warszawy przeszlę, odebrałem, na który odpisuiąc Szll: WPanom donoszę: Iż nayusilnieyszym staraniem było wstawiać się za Miastami, aby Prawa ich nie były w niczym nadweręzone, a mieszkańce onych, aby wolnie i bespiecznie mogli używać swobod sobie udzielonych. Rownie co do Miasta Warszawy i jego Obywatelow nie ubliżyli ciż Delegowani żadney okoliczności, w którey by znosząc się ze mną nie starali się wiernie tak Magistratowi, iako i całemu Ludowi wywiązywać z zleconych sobie interessow. Niżeli teraźnieyszą Szll: WMPanow odebrałem odezwę, już w Formie Rządowey udecydowane zostały Prawa dla Miast, tak co do zachowania ich przy dawnych wolnościach i własności każdego, jako też co do Urzędów mieyskich i ustanowienia Juryzdykcyi. Znaydzie w nich nie tylko osoba na Urzędzie mieyskim będąca przepisane dla siebie prawidła, jakiemi nadal rządzić się będzie powinna, ale

też każdy Obywatel i Rzemieślnik granice swego powołania z wymiarem równey dla kazdego sprawiedliwości. Zależeć tylko teraz będzie od was samych nie wykraczać z granic tego Prawa. owszem świątobliwie one dochowywać przez znoszenie się z sobą dobrą harmonią i wzaiemną miłością braterską, a gdy ta jedność i ufność nie przerwanie trwać między WMPanami i całym ludem będzie, a wszelkie dotąd praktykowane niesnaski zaniedbane zostaną, wszyscy szczęśliwemi się zobaczycie przy teraźnieyszym nowym Rządzie i wymiarze przykładney dla każdego przepisaney sprawiedliwości. Doczytacie się Szll: WMPanowie obszerniey wszystkiego, gdy wam przywiozą ciż Delegowani te Prawa, a dopiero przekonani zostaniecie, że władza Naywyższa Krajowa czuwaiąc nad ich losem rowną tak ubogiemu, jako i maiętnemu wymierzyła sprawiedliwość. Zabiegi i starania przytomnych tu Delegowanych nie były daremnemi, bo widziałem ich, z iaką gorliwością i chęcią usłużenia iak naylepiey całego Miasta Obywatelom chodzili około polepszenia losow ich i odzyskania naylepszego rządu. A zatym upewnić lud cały Miasta Warszawy mogę, że zasłużyli sobie na ufność i wdzięczność od tego ludu. W tym zapewnieniu i oddaniu sprawiedliwości onymże, wszelkich szczęśliwości Szll: WMPanom od Pana Boga życzę.—Dnia 20 9bris 1793. w Grodnie.

Nobilium ac Spectabilium Virorum ad Officia paratus.

Antoni Xże Ordynat Sułkowski Kancl: W. Kor:

Delegowanemi z Miasta Warszawy do Seymu Extraord: Grodz: byli JP. Franciszek Antoni Tykiel Radzca. i JP. Walenty Lalewicz. Regent M. S. Wars: ktorzy na wdzięczność iak można wyczytać z Listu wyżey położonego u Ludu tey Stolicy sprawiedliwą zasłużyli sobie tym bardziey, im wierniey y pilniey tę usługę dla współobywatelów czynili.

Dymowe, które Warszawa 400000 Złł: Pol: opłacała, iest zniesione, y podług Konstytucyi 1775 Roku tylko opłacane będzie.

Punkta i Prawa szczegulnieysze krotko zebrane przez Konstytucyą dla Miast na Seymie Exttraordynaryinym Grodzieńskim pieczołowitością Nayiaśnieyszego Pana, i Nayias: Rzpltey obwarowane i ustanowione.

Wszystkie Miasta wolne Rzpltey. Prawa wszelkie i Przywileje Miastom, Konfraterniom Kupieckim i Cechom służące, zatwierdzone i approbowane. Na 3. Klassy Miasta są podzielone, to iest Głowne, jako to w Koronie Krakow, Warszawa Lublin, Sandomierz i Łuck: w Lit: Wilno, Grodno, Brześć Litt: Kowno, Nowogrodek. W 2giey Klassie Miasta Wojewodzkie Powiatowe i inne 400 Dymow maiące. W 3ciey Klassie Miasta wszystkie Parafialne ktore 400 dymow nie maią. Każde Miasta z Przedmieściami wszelkiemi od Nru 1. do ostatniego iedno czynią Miasto i dla tego wszelkie Jurydyki oddzielne po Miastach znayduiące się są zniesione. Praw ij przywilejow mieyskich nikt więcey używać nie może, jak tylko Mieszczanin Chrześcianin. W każdym Mieście 1. Magistrat tylko i 1. Sąd ordynaryiny znaydować się powinien, a ten co 4 lata przez lud obierany być ma. Pierwsza Elekcya od dnia 1 Marca R. następuiącego 1794 pocznie się. Każde większe Miasto na wydziały podzieli się, tak, aby każdy wydział miał 500 dymow. Na tymże wydziale będzie znaydował się Burmistrz z Sekretarzem

)2(

dla odbywania spraw mnieyszey wagi, n. p. gdzie idzie o 100. zł: lub karę 20. zł: Reszta spraw wszelkich do Sądu ordyn: należeć będą. Każdy Possesyonat w Mieście głownym Possesyą od Roku maiący będzie mogł nabywać Dobra Ziemskie *Jure hæreditario* & *succesionis*, a tym bardziey *jure caduco*. & *feuda*, i Mieyskie maiątki lub *jure potioritatis* posiadać będą mogli. Miasta głowne *respective* z Woiewodztw swoich będą mogli wysyłać na Seymiki swoich Delegowanych, ktorzy Desideria Miast i miasteczek podawać będą.

Miasta Głowne mieć będą swego Agenta, to iest: 1. z Korony, 2go z Prowincyi Lit: ktorzy przytomni zawsze Magistraturom i tam gdzie się Krol znaydować będzie, Desideria Miast podawać, i Rezolucye odbierać maią. Agenci ciż tylko lat dwa trwać będą, a co lat 2. alternative z Miast głownych obierani być powinni. Dzieci Miast głownych gdy woyskowo służyć będą i Chorążego Rangi w woysku doydą, *precise scartabellatu* Szlachectwa bez opłaty nabywaią. Palestra Mieyska stawać będzie mogła po wszystkich Sądach *ultimæ Instantiæ*. &c. &c.

K O R O N A.
X I Ę S T W O   M A Z O W I E C K I E.
ZIEMIA WARSZAWSKA.

Z Warszawy Obwieszczenie do ludu.

Policya wraz z Assessorami Uwiadomienie, odebrawszy o zapadłym na Seymie Grodzieńskim świeżo zakończonym, względem Francuzow Płci Oboiey, tak do Kraju przybywaiących, jako też w tymże zamieszkałych i ciągle przebywaiących Prawie. Niemniey o Uniwersale stosownie do rzeczonego Prawa wyszłym i nadesłać się maiącym. Daiąc przynależną baczność, szczegulniey względem Francuzow oboiey płci tu w Warszawie w Mieście Rezydencyonalnym J. K. Mci zamieszkałych, lub tylko czasowo przebywaiących, w celu przyszłey exekucyi rzeczonego Prawa, na dniu 7mym Mca Listopada Roku teraźnieyszego na Seymie Grodzieńskim zapadłego. Obwieszcza wszystkich Dziedzicow i Possessorow. Pałacow, i Kamienic, Dworkow i Domow, aby ci po nastąpionym ninieyszym obwieszczeniu, wszelkiego Stanu i kondycyi Francuzow u siebie mieszkaiących, z Imion i Przezwisk z Zonami i dziećmi oraz ich służącemi. Jeżeliby rodem byli Francuzami, w przeciągu naydaley tygodni dwoch, do Urt Rudzkiego Intendenta meldowania Juryzdykcyi Marszałkowskiey, na Ulicy Freta, w Kamienicy pod Nrem 272 mięszkaiącego, pod karą surową, i odpowiednią meldowali, a podawszy na takowe meldowanie, rewersa od pomienionego Rudzkiego odbierali.

A że w Mieście Warszawie Rezydencyi J. K. Mci znayduią się Francuzi, ktorzy nawet swe własne possessye maią. Przeto aby ci sami przez siebie z dokładnym opisem całey familii, meldowanie na piśmie sporządziwszy, w zwyż namienionym przeciągu czasu, do tegoż Ur: Rudzkiego Intendenta, pod równość surowością i odpowiedzią podali, zaleca.

Aby zaś ninieysze obwieszczenie tym prędzey Publiczności wiadome zostało wydrukować zleciła, i Magistratom Starey i Nowey Warszawie, oraz każdey z osobna Jurydyce, przy Warszawie znayduiącey się dla uwiadomienia Obywateli na wspomnionych Juryzdykcyach znayduiących się i possessye swe

maiących, przez rzeczonego Ur: Rudzkiego Intendenta za rewerſami rozdane mieć chce. A zaś Magistraty i Jurydyki wzwyż wzmiankowane aby każdego w szczególności Obywatela, poſseſsyą ſwą maiącego, o tym obwieſzczeniu uwiadomili, zaleca.

Na koniec dla powſzechney wiadomości niniey ſze obwieſzczenie do Gazet publicznych podać zleca, i uskuteczniene tego wſzystkiego jak nayprędſze Ur: Rudzkiemu Intendentowi poleca.

Dan na Seſsyi dnia 29 mca Listopada 1793. R.

Tomasz Alexandrowicz Wda Podlaski Prezyduiący.

Obwieſzczenie drugie.

Policya wraz z Aſseſsorami. Utrzymuiąc jak nayusilnieyſzym staraniem ſwoim z rożnych fundufzow wyſzukanych, a nayſzczegolniey z ofiar miłosiernych dotąd tak chwalebne urządzenie zeſzłey Kommiſsyi Policyi O. N. względem włoczęgów i żebrakow uczynione, przez ktore wſparcie nędzy, i oddalenie widokow z podmurow Ulic Miasta tego rażących każdego litość bliźniego, nastąpiło; gdy widzi teraz, iż przez znaczne uſunięcie ofiar, dobrowolnych składek, które naymocnieyſzą pomocą do utrzymania w Szpitalach ubostwa z kilkaſet osob składaiącego się, były, i że bez tych jako nie maiąca fundufzów stałych, utrzymywać daley tegoż Ubostwa nie może; a zważaiąc że, rozpuſzczeniem onych do kilkuſet osob dotąd żywionych i okrywanych, nie tylko pomnożyłby widoki ſerca każdego przenikaiące, ale nawet przynieść by mogło nieſpokoyność i pomnożenie Hultaystwa. Baczna na to Zwierzchność, temu zapobiegaiąc, przedsięwzięła do was Przezacni Obywatele i Przezacna publiczności uczynić ſwoią odezwę: abyście na tak chwalebny zamiar, z czułością ſerc waſzych zgadzaiący się, miłości bliźniego odpowiadaiący i ſpokoyność każdemu przynoſzący weyrzawſzy; raczyli takową dobrowolnych Ofiar składkę, w czym kto może, oddaiąc one Osobom z karbonami za nią chodzącym, lub kładąc do karbon Szpitalowey odnoſząc, pomnożyć. Zeby zaś od pomnożenia tak zbawienney Ofiary, teraz ziawione włoczęgi po ulicach, nie były komu wstrętem. Przeto Policya oświadcza; iż takowych włuczęgow, poczyniwſzy rozrządzenia do tego koniecznie potrzebne, z ulic ſprzątać każe. Lecz znając że każde rozrządzenie Zwierzchności im więcey przychylności i pomocy Obywatelskiey w posłuſzeństwie doznaie, tym dzielnieyſzy za ſobą skutek niesie; dla tego używa prawdziwey pomocy i w tym każdego Dziedzica i jakieykolwiek bądź natury Poſseſsora w Mieście tuteyſzym mieſzkaiącego, dla skutecznieyſzego oddalenia włuczęgow we dnie pod tytułem żebractwa przebywaiących, a w nocy hultaystwem się bawiących, aby żaden z nich takiey kondycyi ludzi żadnego ſpoſobu nie maiących, przechowywać i przemieſzkiwać u siebie, pod karą osobistą i pieniężną tysiąca grzywien bez względu, nie ważył się; ale o nich Zwierzchności mieyſcowey znać dawał. Przytym aby zapobiedz łatwemu weyściu do Miasta tuteyſzego takowym włuczęgom, z winney baczności na ſpokoyność publiczną, wſzystkim Strażnikom i Rewizorom przy okopach będącym, iżby takich ludzi, nie wpuſzczali zaleca; a mimo tę pilność do Miasta wkradaiący się, że jako złoczyńca ukarany i za Miasto wyprowadzony będzie deklaruie. Chcąc aby takowa odezwa i

Urządzenie do każdego wiadomości doszła podać do Gazet publicznych Kancellaryi swey zleca. Działo się na Sessyi dnia 27 Mca List: 1793. Roku.

Tomasz Alexandrowicz Wda Podlaski Prezyduiący.

Zgodno z Oryginałem zaświadczam.

Michał Kraiewski Regent Policyi.

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE.

FRANCYA.

Opis niektorych okolicznosci Xciad' Orleans przed iego straceniem zdarzonych.

Wiadomo każdemu z dawnieyszych Gazet, że Xiążę Philip d'Orleans naypierwszym był dzisieyszey rewolucyi Francuzkiey wznieciciélem, był on krewny Ludwika XVI. Króla Francuzkiego, taką iednak przeciw Królowey y Królowi zawziętością pałał, że od niemałego czasu zamyślał, iakoby go z Tronu zepchnąć a siebie zrobić Królem Francuzow; widział on Narod ten pragnący wolności y rowności szukał za tym profitować z tey okazyi, rozdawał między ludzi pieniędze za chwytuiąc ich serca, wolności y rowności, że sam iest czzicielem, oświadczał się przed całym Narodem, y tym końcem porzucał tytuł y Imie Xiążat d'Orleans, a wziął na się Imie *Egalite* rowność. Pozornym iego udaniom zdawał się w początkach zawierzać Naród, y wydarzyło mu się, iż między członki Zgromadzenia Narowego Francuzkiego był umieszczonym. Tego mu też potrzeba było, aby zrobiwszy partyą w Konwencyi, do swego tym podstępniey mogł trafić zamiaru. Zrobił partyą, partyą nayokrutnieyszą, ktora Króla z Tronu z sadziła y na życie iego czuwała, on był ieden z naypierwszych, ktory wotował na śmierć Ludwika XVI. Kuzyna swego. Poznał się Narod nie długo potym na iego układach, został oskarżony, sądzony, y do więzienia wsadzony w Paryżu, ale że duch partyi iego rwał ieszcze w tym mieście, dla zabezpieczenia spokoyności wszelkiey, wysłany był do Marsylij z Paryża do więzienia, y przesiedział tam czas nie mały. Aż nie dawno w Miesiącu Pazdzierniku, dwoch Obywateli Paryzkich, pierwszy Hosto, Kapitan Gwardyi Narodowey w Sekcyi Thuilleries; drugi Marchais Kapitan armij Rewolucyiney, odebrali rozkaz stawienia go z Marsylij do Paryża, mieli ordynans użyć woyska, aby w przypadku iakiegokolwiek rozruchu, mogli mieć potrzebną pomoć, lecz sami wyiechali po niego. Gdy do Marsylij przybyli, udawszy się do więzienia, w ktorym znaydował się ten Xżę okazali mu ordynans, że do Paryża z niemi ma iechać. Tu zmięszał się nadzwyczaynie, osobliwie wyczytawszy z ordynansu, że ciż Officerowie y woyska do iego transportowania użyć mogą. Lecz obydwa Kapitani czynili mu dobrą nadzieię, powiadaiąc; prawda że przed Trybunał rewolucyiny iest powołany ale ten ma go uwolnić, do stanu swego przyprowadzić, y znowu Członkiem Konwencyi uczynić. Tu spytał się d'Orleans: A pospolstwoż iest mi przychylne? Nietylko WPana kocha powiadaią Officerowie, ale błogosławi go; na co rzekł do Kapitanów; to nie potrzeba żadnych żołnierzy do mego transportowania; ja w wszelkim zaufaniu jadę sam do Paryża.

Podięli się zatym Officerowie sami transportować go. Miał d'Orleans przy sobie nóż, nożyczki, y metalową szpilkę do zębow, sam to wszystko oddać

Officerom ofiarował; nayfrożfzą rzeczą było dla niego rozstawać się z Synami w więzieniu z nim wraz będącemi w Marsylii, z ktorych starfzy Antoni Philipp. lat 18. a młodfzy lat 14 liczą. Płakał żegnaiąc się z niemi, Synowie prosili go aby zaraz do nich przybywfzy do Paryża pifał.

W Marfylij w więzieniu nie miał wygody y wiele wycierpiał, w drodze do Paryża był bardzo wefoły, jadł pił z gustem y oczywiście tył. Marchais Kapitan, dobry Fechmistrz, często z nim w drodze fechtował, raz rzekł do niego d'Orleans, fpofób WPana fechtowania bardzo mi się podoba, ja oddam *Synów* moich do nauki WPanu. Gdy mu Kapitani o ścięciu Królowey powiedzieli, odpowiedział, prawda, to była wielka niecnota; gdy mu znowu o Bryfsocie y innych 20 Deputowanych straconych powiadali, wielkie ukontentowanie okazował y zawołał po kilka razy: niech żyie Rzplita. Przed doiezdzaniem do Paryża, ubierał się y stroił bardzo długo, mowiąc: ja chcę przystoynie do Paryża wieżdżać. ale jak go zmiefzało, gdy wiechawfzy do Miasta w Sobotę dnia 2 Listopada, prosto do więzienia *Conciergerie* był zaprowadzony, trudno wymowić.

Zaraz w poniedziałek następny Trybunałowi Rewolucyinemu był polecony, ktory z nim fekretną Inkwizycyą czynił, akt oskarżenia przeczytano mu, o ktorym wątpić nie można, aby mu na prawdzie w czym kolwiek zbywało. (*Treść aktu tego oskarżenia w przeszłey Gaz: Nro: 96.*) Ponieważ zaś iego występki oczywiste mniey potrzebowały dowodow, ieden więc tylko przeciw niemu był słuchany świadek, a na relacyą przysięgłych Sędziow, że dokładną o iego przestępstwach maią wiadomość Philip Egalite niegdyś Xże d'Orleans o godzinie 2 z południa, dnia 6 Listopada, za iednomyślną zgodą Sędziow, przez Trybunał Rewolucyiny skazany na śmierć, y dobra iego; jakie iefzcze posiadał za skonfiskowane ogłószono.

Słuchał Dekretu fpokoynie: zapytany, ieżeliby miał co przeciw temu wyrokowi powiedzieć, odpowiedział: *Niemam: i obrońcow iuż więcey niemam.* Stracenie jego było na Czwartek przeznaczone, lecz gdy fam tego żądał, aby będąc iuż na śmierć skazanym, bez zwłoki exekwowanym został. Zezwolono, y tegoż dnia (*iako w przefzłey Gazecie doniesiono.*) ścięty. Exekucya tak nagła w wielkie zadumienie wprawiła cały Paryż, lecz u nikogo politowania nieznalazł, ani żałoby.

Wraz z nim *Piotr Courtard* Deputowany zbiegły do Nantes y złapany, *Mikołay la Roque* Szlachic, za porozumienie się wzaiemne z nieprzyiaciołmi y fpoprzysiężenia się uczestnictwo w Normandyi *Agent Gondyer* za wykupowanie zboża, *Jean le Page Couvreur* za rozmowy Rojalistskie, dekretowani na śmieć, traceni byli.

Ledwie że się w Paryżu rozgłosił Dekret smierci Xcia d'Orleans, już z całego Miasta fzło wfzystko na iegopatrzyć exekucyi; nierownie więkfzego miał fpektatora niżeli Ludwik XVI. y Marya Antonina. Czas ten krotki przed śmiercią strawił na stroieniu się. Zapytany, czyliby Xiędza żądał: nie; odpowiedział. Prowadzonego na karze do Szafotu, każdy łżył, i wyfzydzał się, ci nawet fami między ktorych dla zrobienia rewolucyi wielkie niegdyś rozdawał pieniędze, ledwie że go ze złości niepofzarpali na fztuki, wołaiąc: *Ty odrodku, niecztowieku, niecnoto . . . . . . ktoryś się na nie-*

szczęście ludzkie, a osobliwie Francyi zgubę urodził. . . . . Jadąc na karze po przed swoy pałac, spoglądał na niego, a lud wrzeszczał: *Przypatrz mu się ostatni raz, niebędziesz w nim więcey mieszkał.* Na samym placu śmierci, wołał lud nieustannie: *Tyś na śmierć swego Kuzyna wotował, chcąc bydź iego Tronu następcą, lecz ty następcą Gilotyny bydź powinieneś!* Wstąpiwszy już na Szafot, zaczął mowę, dla zgiełku wielkiego nieustaiącego nikt go słyszeć niemogł, y tak zginął przy powszechnych odgłosach *Bravo! Bravo! Niech żyie Rzplita.*

Taki był koniec Ludwika Philipa Józefa Egalité, niegdyś d'Orleans Xiążęcia, pierwszego z krwi Króiewskiey Generała Leutenanta woysk na Londzie y Morzu &c. Urodzony R. 1747. nad ktorego, poki tylko Francya Monarchią była, niecnoty większego z Xiążąt niemiała.

We Wtorek przed iego śmiercią ów znany *de Laclos* naygłównieyszy Konsyliarz tego Xięcia, rowny mu w złości lecz talentami go przewyższaiący aresztowany został; ten sam los padł także na matkę owego *Mirabeau.*

Hebert w swoim Journalu nalega na stracenie Xiężniczki Elzbiety.

Generałowie, *Houchard, Brunet y Barthelemy*, do Conciergerie przeprowadzeni, podobno ich jak Manuela, niezadługo Gilotyna czeka.

Artylleryi 12 Kompanij, Kawaleryi 2 Eskadrony, 3 Battaliony od armij Rewolucyiney onegday z tąd do Lugdunu poszło, z kąd do Toulonu iść maią. Wczoray znowu kilka kompanij Artylleryi z tąd poszło.

Intrata z Loteryi Krajowey, aby na sustentacyą żebraków w Paryżu była obrocona żądano w Radzie powszechney, y dla tego dekretowano, aby tym czasem Konwencya 200000 Liwrow dla ubogich założyła.

Kommissarz Konwencyi *Dumont* powrociwszy z Departamentu *Somme* bardzo wiele skrzyń z Kościelnemi srebrami na Salą Konwencyi złożyć rozkazał, chełpiąc się (*bezbożnie*) w tych okolicach Kościołów, gdziem moią expedycyą czynił, już teraz drewnianych Lichtarzow po Ołtarzach, y szklannych Kielichów używaią.

Z Paryża dnia 5 Listopada.

Royaliści opuścilj Laval, i obrocili się do Mayenne (1) i Dom front, gdzie kwaterę głowną założyć maią: lecz wszelkie są przygotowania uczynione do otoczenia ich i zabronienia im powrotu przez Loirę. Sam Departament *Sarthe* wystawił przeciwko nim 25000 ludzi.

Z Paryża dnia 7 Listopada.

Zegarmisrz Vaucorps z Leodium zrobiony przez siebie Zegarek podług nowego wyrachunku czasu, czyli stósowny do teraźnieyszego Kalendarza, podał Konwencyi z prozbą aby go każdy Prezydent Konwencyi nosił. Pozwolono na to.

Generał Lattue korpus Hiszpanów około Bagnoles z Szańców wypędził, trzy Armaty namioty &c odebrał, y iuż w Katalonią do Lacerta posunął się.

Z Paryża dnia 11 Listop:

Dziś lub jutro ów dawny Prezydent Baylli na placu Marsowym będzie tracony. Chorągiewka czerwona, która za znak do owey rzezi przez niego na placu Marsowym była wystawiona, ma bydz do kary; na ktorey pojedzie przypięta, y przy szafocie jego śmierci spalona.

(1) Mayenne *bardzo piękne i ludne Miasto Francuzkie w Powiecie Cenomańskim, z tytułem Xięstwa Parostwa. Leży nad rzeką Mayenną, maiącą swe źrzodło w Maine, i wpada do Ligery. Mil* 15 *od Mons.* 17 *od Rennes.* 22 *od Andegawy.* 54 *od Paryża.*

DODA-

DODATEK DO GAZETY WARSZAWSKIEY Nru 97.

NIEMCY.

Z Berlina dnia 12 Listopada.

Król Jmci Pruski za powrotem swoim z Pruss południowych do Berlina nadzwyczayne od całey publiczności tuteyszey odbierał z wielkim ukontentowaniem swoim powitania, y on też nie mniey poznawać dawał, z jak wielką wdzięcznością iest dla swego ludu.

Wybito na powrot Królewski Medallion, na ktorym z iedney strony Bust JK. Mci w Uniformie okazował się z napisem: *Fryderyk Wilhelm II. Bohatyr i Oyciec swego ludu:* Po drugiey stronie Laur z napisem dokoła: *Przybycie do Berlina d. 8 Listop:* 1793.

Król Jmci Pruski pod bytność swoią w Częstochowie rozporządzenie ręczne gabinetowe do Prezydenta Kamery w Opolnie będącego posłał w następuiącey okoliczności y wyrazach.

Szacowny y Naywiernieyszy! Pod obieżdzanie tey Prowincyi, szczegulniey zaś w Dystrykcie Kameralnym Piotrkowskim uważałem, że lud pospolity ma zwyczay, swoie uszanowanie y prozby klęcząc odbywać. Ze zaś bardzo nieprzyzwoitą iest rzeczą, aby człowiek przed Wspoł-człowiekiem klękał, masz WPan zaraz rozporządzić, aby przez ogłoszenie z Ambon ten nieprzystoyny zwyczay zniesiony został, z tym dokładem, że się to samemu tylko Bogu powinno. Ten zaś ktoby klęczący czegokolwiek szukał, w żądaniu swoim niebędzie wysłuchanym. Jezdem Waszym łaskawym Królem.

Fryderyk Wilhelm.

Z Wiednia dnia 13 Listopada.

Smutna scena zamordowania Krolowey Francuzkiey takie wrażenie sprawiła w umysłach Szlachty Węgierskiey; iż wsiada na konia przeciwko Krolowey mordercom. Już 30,000 woluntaryuszow Węgierskich widzieć się daie przechodzących po pod mury tuteysze.

Werbunki na następnę kampanią rozpoczęte trwaią bez przerwy z nayżywszym pośpiechem.

Jeden z Transylwanii do armii jadący officer donosi; że pewne miasto w Węgrzech wysyła Delegowanych do Cesarza z użaleniem się na kwaterunek Francuzow w niewolą zabranych gdyż Obywatela iednego znaleziono przez nich zabitego. Wielce nad tym zastanawia się każdy, iż pod ich przybycie do Węgier na wszystkim im brakowało, teraz i wszystko maią i dobrze są przybrani.

W tych dniach od Regimentu *Preiss* wyszło 500 ludzi dla płynących tu Dunajem od 10 do 12000 niewolnikow Francuzkich eskortowania. Po większey części w Austryi po zniesionych klasztorach umieszczeni będą. Franciszkanie w *Tuln* i Karmelici w St. *Pölten* otrzymali rozkaz wyiścia z Klasztorow, dla umieszczenia tam Francuzow.

W Brün 1200 onych znayduie się, utrzymywanie onych iest nader przykre i już przedsięwzięto skargi do Cesarza zanieść z prozbą o ich zluzowanie.

Z Brandeburgskiego dnia 16 Listop:

Wyiazd Markiza Lucchesiniego do Wiednia odłożony, wprzody w Berlinie oczekowany Graf *de Lehrbach* z Wiednia w ważnych okolicznościach, ktore się do przyszłey Kompanij ściągaią,

WŁOCHY.

Z Florencyi d. 28. Paźdz:

Minister Sardyński u Dworu Neapolitańskiego będący Graf de Castel Alfieri, z Neapolu tu przybył, od Arcy Xcia żądaiąc, aby 2000 woyska lub ekwiwalent w pieniądzach, do ktorego stawienia przez Traktat obowiązał się, gdyby Sardynia nagabaną być miała. Minister Arcy-Xcia chciał od tego żądania wymowić się zarzutem, że P. de Castel Alfieri nie ma kredenciales do iego ale do Neapolitańskiego Dworu służące, lecz Sardyński Minister krotko odpowiedział; że w Porcie Liworny znayduiąca się Angielsko Hiszpańska Eskadra popierać jego żądania będzie, jeżeliby tego żądano.

BELGIUM

Od Granic Niderlandu d. 11 Listop:

Jeszcze Francuzi zamyślaią o wkroczeniu do Flandryi zachodniey. W Perpignan dotąd się znayduią.

HOLANDYA.

Z Amsterdamu d. 9 Listop:

Magistrat Miasta naszego rezolwował się aby dawne Prawa wexlowe, o ktorych excepcyą dopraszaliśmy się, bez względu na okoliczności w ktorych Paryż zostaie, żadnym zmianom nie podlegały, ale tak jak były dotąd zostały.

Z Hagi dnia 16 Listopada.

Nasza cała Armia już na zimowe udała się kwatery, y spodziewamy się że Xiąże Dziedziczny tu w kilku dniach przybędzie.

SZWECYA.

Z Sztokolmu dnia 8 Listop:

W tych dniach wychodzi Okret kupiecki z żelazem dla Deya do Algieru, Fregata Galathea w kilku miesiącach z innym ma za nim popłynąć Ładunkiem.

ROSSYA.

Z Petesburga dnia 18 Pazdzier:

Dnia 9 t. m. obchodzona tu była wielka Uroczystość Zaslubienia Wielkiego Xiążęcia Alexandra, ktora pod assystencyą całego woyska tu konsystuiącego, strzelaniem z Armat, zgromadzeniem się Państw, y owszem przy Naywspanialszey prezencyi samey Imperatorowey Imci odprawiona została. Slub dawał wielki Protohierie Lukian, a na końcu *Te Deum* intonowane było. Po uroczystym obchodzie y Stole Ball u Dworu dany trwał do godziny 7 wieczorney, obje Fortece y Miasto tegoż y następuiącego wieczora illuminowane nayokazaley były.

Z Peterzburga d. 2 Listop:

Ambassador Turecki już miał audyencyą u Dworu tuteyszego. Baron *Romanzow* Ambassador przy Dworze Stokholmskim już na swe wyjechał przeznaczenie. Graf *Zubow* General Leytnant, Generał Leutnantem artylleryi został.

ROZMAITE WIADOMOSCI.

Z Mons d. 5. Listop:

Landrecie od trzech dni otoczono, i woyska Francuzkie z okolic tego mieysca wszędzie wyparto. Wczoray słyszeliśmy z tamtąd wielką kanonadę, lecz co się stało, ieszcze nie wiadomo.

Z Manheimu dnia 5. Listopada.

Cała ammonicya i artyllerya Pruska od Landawy odstąpiwszy, do Moguncyi Renem ma byc odesłana; od Wurmzerowskiey armii 6000 natychmiast pod Landawę przybyło dla iey blokady.

Z Wiednia d. 6 Listop:

Listy z Konstantynopola donoszą o podaniu Noty przez Rossyiskiego dotąd Charge d'Affaires do Porty względem przepuszczenia przez Dardanelle Flotty Rossyiskiey z Woyskiem wyladować się maiącym. Prozbę tę popierali wszyscy tam znayduiący się Posłowie. Przeznaczenie tey Flotty ma

być do Toulonu. Nadzieja iest, że ta propozycya wielkiey Katarzyny będzie uskuteczniona.

Z Bruxeli dnia 7 Listopada.

Wiadomości Paryzkie co raz są krwawsze. Gwillotyna bez ustannie wczynności, między 20 ściętemi Deputowanemi (*o ktorych w Nro: 94. Gazety*) mało iest takich, ktorzyby nieprzyczynili się do śmierci Króla y Królowey. Nie zapłakałże Bryssot? iż w nadgrodę swego Patryotyzmu na Szafocie umierać musiał. On to był sprawcą naypierwszym deklaracyi woyny przeciwko Austryi, przy tey okazyi przeciwko ukoronowanym głowom wszystkim iad naysrutnieyszy wywierał. *Vergniaud* w przytomności samego Króla dnia 10 Sierp: 1792. R. zasuspendowania władzy Ludwika w niosł projekt w nayżywszych wyrazach. Samoboyca *Valazé* wez sie Inkwizycyi Ludwika XVI. znalezione papiery, y Akta z skrytych szaf poiedynczo wyciągał; a gdy Król odpowiadał. *Ja otym nie wiém:* coraz wyższym, mocnieyszym tonem pytał się: *a otym nie*? otym nie? na co wszystko Król przez negacyą odpowiadał. Przeszły Biskup *Fauchet* był nayżarliwszym Jakobinem; który się starał y po cudzych Państwach prawidła Jakobinismu rozsyłać y przeciw Dworowi nayuporniey powstawał *Carra* był tak gorliwym Republikaninem, że 1792. w Listop: złotą Tabakierę, którę miał w podarunku od wielkiego Monarchy, darował na kosztа woienne; czy mogliż oni spodziewać się takiey nadgrody? jakiey się dziś doczekali? *Tak to bywa tym ktorzy nikómu niewierni, i tylko swey upatruią prywaty.*

Z Wiednia dnia 9 Listopada.

Powszechne iest zapewnienie, że Dwory Wiedeński y Londyński przez wzaiemne rady sprawiły, że Dwor Rossyiski już nazawodnie 20000 woyska ku Renowi poszle, aby wraz z skombinowanemi Mocarstwami czynności woienne przeciw Francyi odbywać; Negocyacya względem żywności dla mającego maszerować tegoż woyska czynnie dzieie się.

W krajach Dziedzicznych Cesarza Jmci nieznużoną pracą wszelkie przygotowania do trzeciey Kampanij czynią się.

Z Bruxelli dnia 10 Listopada.

Xże Koburg po nad Quesnoy (2) pomknął się. Między Landrecie (3) y Cambray (4) rozłożył woyska, a kwaterę główną ma w Engle-Fontaine.

Z Wiednia dnia 11 Listopada.

Co rożne gazety o przygotowaniach Porty do woyny pisały zdaie się być bez gruntu, gdyż teraz przynaymniey o tym ucichło. Podobnaż rzecz iest z pogłoską przez niektorych Politykow rozsianą, jakoby Rossya z okazyi Traktatow Dworu naszego, miała z jakimsiś nie zawierzaniem zgłaszać się, gdyż i owszem oświadczyła się Rossya, Prowincye nasze swym woyskiem, (jako to Galicyą) zasłaniać, ktoreby z okazyi woyny przeciw Francyi z woysk ogołocone być musiały.

Z Londynu dnia 12 Listopada.

Xże de York ma głowną Kwaterę

---

(2) Quesnoy *w Dod: Nro. 79. kar:* 1.

(3) Landrecie *w Gaz: Nro 90. kar:* 4.

(4) Cambray Kamerak *Miasto piękne wielkie i bardzo mocne w Niderlandzie. Było niegdyś Cesarskie ale teraz należy do Francyi ktòrzy go na Hiszpanow zdobyli R. 1677. przy ktorych zostało Traktatem Nimeyskim. Jest nad rzeką Skaldą, ktora go przerzyna. Mil 9. od Atrebaty. 6 od Duaku. 12 od Mons. 41 od Paryża.*

swoią w Dornik, y tam zimowe założy Kwatery.

Z Bruxelli d. 14. Listop:

Przeszły Generał Francuzki *Thuvenet* domagał się od Rządu Niderlandow nadgrody, iż wydał woyskom Austryackim magazyny we Flandryi przez Francuzow zabrane, dodaiąc, iż gdyby nie on i *Dumorier* nie przeszkodzili, Francuzi też magazyny do swego by byli transportowali Kraju. Lecz iakąż odpowiedź otrzymał? wzięty w areszt i zaprowadzony do Fortecy *Luxemburgu.*

Z Reinstrom dnia 18. Listop:

Forteca Fort-Louis już się Austryakom poddała. Dnia 13 t. m. prosili o zawieszenie broni Francuzi na godzin 24. lecz na 4 godziny tylko pozwolono namysłu, o godzinie 5tey wieczorem powtornie posłano do armii Austryackiey z Trębaczem 2 Chefow w zakład, iż na jutro punkta kapitulacyi będą wygotowane, pozwolono do jutra, i tak dnia 14 t. m. przyszła kapitulacya do skutku. Fortecę objęli Cesarscy, dnia 16 t. m. wymaszerowali Francuzi i złożywszy broń podług kapitulacyi pod fortecą, w niewolą poddali się. Garnizon ten z 4000 był złożony, i 110 armat w fortecy znaydowało się.

DONIESIENIA.

Podaie się do wiadomości, iż z woli Naywyższey Kommendy konie parkowe będą przez publiczną przedawane Aukcyą za gotowe pieniądze na Dziedzińcu Krasińskich zwany. Ta Aukcya zacznie się od dnia 2go Grudnia r. bieżącego, i tak kontynuowana będzie, poki też zupełnie sprzedane nie będą. Jeżeliby zaś kto życzył sobie hurtem lub część jaką tych koni zakupić, ma się referować do JP Majora Witskiego *mieszkaiącego w Koszarach Kadeckich przed S. Krzyżem. Aukcya zawsze będzie zaczynać się o godzinie 9. z rana i trwać będzie regularnie do godz: 3. po połud:*

Na mocy Dekretow tak Sądu Białołęckiego Dworskiego, jako Sołtysowskiego Koloniow Marcelliny i Szamociny zwanych w Dobrach Wsi Białołęce o milę za Pragą sytuowanych, Włoka Szll: Wanglerow w Kolonii Marcellińskiey leżąca, z zasiewami, Inwentarzem i wszelkim zabudowaniem z ostatniey Prorogacyi dnia 17. Grudnia Roku bieżącego w Urzędzie Sołtysowskim tamże będącym po południu o godzinie 2giey przez publiczną Licytacyą ostatni raz sprzedawana będzie, życzący sobie nabyć takowey Włoki ma się stawić na dzień wyżey oznaczony lub się zgłosić przed terminem Licytacyi do JP. Kintzla *za Bramą Zelazną, w domu swym pod Nrem 962. mieszkaiącego.*

W Księgarni Gröllowskiey w Marywillu na Sali nad Bramą znayduią się następuiące książki: 1. Kazania na Post Xiędza de la Roche Oratorii Jesu, *z Francuzkiego na Polski ięzyk przetłumaczone przez X. Szyrme 3 Tomy 8vo fl: 10 gr 15. 2. Nauka Prawa przyrodzonego X. Stroynowskiego 8. fl: 4 gr: 15. tamże wyidzie Kalendarz Gospodarski z rożnemi ciekawościami na Rok następuiący 1794*

Młyn o dwoch kamieniach z wszelkiemi porządkami, do ktorego iest koni 10. Szpichierz do zsypu zboża na korcy 1500. Stainia przy szybie na koni 12. wygodna pod iednym dachem, do tego Warsztat i Tokarnia oraz naczynia wielkiego rodzaiu niemniey cywia i palce do kop 15. rożnego gatunku. Nadto Dom mieszkalny wygodny i ogrod Fruktowy w naylepszych gatunkach drzewin w liniach zasadzonych przy Ulicy Marszałkowskiey pod Nro 1388. sytuowane są do najęcia lub przedania, za cenę mierną.

Obwieszczaią się JOO. JWW. PP. akcye swoie w Fabryce Płocienney Łowickiey maiący, iż na mocy ustaw kompanii swoiey, Sessya generalna na dzień 2giego Stycznia Roku zaczynaiącego się w mieyscu zwyczaynym przypada.